

(א) שבעות כב. [נע"ש וכמו: דש ומת' ימות פת. ד"ה אי קסבר]. (ב) [נגון ע"ו מעל]. (ג) [חגיגה י' וש"ל]. (ד) [דף טו. ד"ה הלכה]. (ה) [פ"ד סוה"ב]. (ו) [ג' אינו מעל ב ער שזיאל].

הגהות הב"ח

(א) נמי קונס קרדוס לי כ"ל ויתבט שיש נמתק: (ב) שם כבר זו עלי הקדש כ"ל וזאת לי נמתק: (ג) רש"י ד"ה ה"ג וכו' וליהנות: (ד) ד"ה או שנתה לו וכו' נכסי עליך ומאחר שמת וכו' וחבי נמי את: (ה) ד"ה וקסבר מעל על חולין הן אפ"כ מעל הבא נמי:

מוסף רש"י

שניתנה לו על ידי אחר. אבל נגזר זה הו"ל ושלל מדעתו דבעל הככר יאל מרשותו כעודה יאל נכסיה דידיה אינון והכא נמי אס שיתנו לו במתנה. ואמר לן המורה דכ"ג ששני הגהה שאינו קנוי כינוי לשון בני אדם [הן] (ש"י) דהכי היו נודרים צירושלים וצנדים הלך אחר לשון בני אדם. קמתי שניתנו לו במתנה הרי זה מותר וקשיא לרצא דאמר אע"ג דיהיב ליה במתנה אסור: אמר לך רצא הכא נכאיי עסקינן כגון שניתנה לו על ידי אחר. שבעל הפרה נתנו לאחר ואותו אחר נתנו לשואל ולהכי מותר שכבר הו"ל שהשאל מרשותו כשנתנה לאחר אבל היכא דאמר ליה ככרי עליך ולא

פירוש הרא"ש

קונס פרה שאני קנוי. כקונס יהא עליך אם יש לי פרה אלא זו ולו אי נריך ויש לו פרות אחרות ואקדש נכסיו על המודר: או שנתנה לו ובמתנה הרי זה מותר. ומימכת דרצא: שנתנה לו על ידי אחר. שנתנה לאחר והוא נתנה למודר: דיקא נמי דקמתי שניתנה ולא קמתי שבמתנה לו. בעל פה היתה הניחא לו. בעל פה היתה הניחא שגורה צפיה: לבימיא כהקדשה: כמרישנה בנתתי מקמתי דדוקא להקדש נריך לית דהכר ואינו יכול להשליכו לאצור אלמא כל הגהה השהה לו ממתה הרי הוא הקדש ויש לו זה מעילה: כבר זה הקדש. פירוש הקדש גמור ומתנתו דשפיטע היא ולא איבערין להך בעל כלל אלא אבד סיפא נקט: הוא בעל. דקסבר יש מעילה בקומנות: אין לה פדיון. דאין זו מעילה לכל כמו הקדש: דלא אלים למתפס פדיוניה: והב"א אחר זה ואחר זה לא מעל. בין הוא בין חזירו לא מעל דאין מעילה בקומנות: מי מעל. למאן דאמר מעילה בקומנות: אישועל נהר. כמו העוין המעל: בשוגג לחזירו דמעל: וא

ה"ג קונס פרה שאני הגהה נך. והכי משמע קונס יהו עליך שאר פרות שיש לי שאני מהנה לך כלומר שאין לי פרה אחרת וזו שיש לי איני משאילך שזו לא רצה להשאילו והאחרות אסורות עליו צנדר או שאמר לו נכסי אסורין עליך אם יש לי פרה אחרת אלא זו ונתנא שיש לו פרה

אחרת אסור לישאל (א) ליהנות: קונס קורדוס שיש לי שאינו קנוי. כלומר שלא קניתי קורדוס אחר זה איני משאילך שאני נריך לו או שאמר לו קונס נכסי יהו אסורים עלי אם יש לי קורדוס אחר אלא זה ונתנא שיש לו קורדוס אסור ליהנות מנכסיו כל ימי חייו. אי נמי בחייו דמדיר אסורין נכסיו על המודר: מה. המשאיל: או שנתנה לו במתנה. למודר. אחר לן המורה האי קמתי מת לא קאי אסיפא כלל דהיכי נמי קמתי אסיפא [דהא] קמתי נכסי עלי מת או שנתנה לו במתנה הרי זה מותר מי מותר הרי אנפשיה קאמר אלא ארישא קמתי אהשאיני פרתך שאם מת המדיר מותר צפרה או צנכסיה של מדיר דהא אומר נכסי (ב) ומאחר שמת לאו נכסיה דידיה אינון והכא נמי אס שיתנו לו במתנה. ואמר לן המורה דכ"ג ששני הגהה שאינו קנוי כינוי לשון בני אדם [הן] (ש"י) דהכי היו נודרים צירושלים וצנדים הלך אחר לשון בני אדם. קמתי שניתנו לו במתנה הרי זה מותר וקשיא לרצא דאמר אע"ג דיהיב ליה במתנה אסור: אמר לך רצא הכא נכאיי עסקינן כגון שניתנה לו על ידי אחר. שבעל הפרה נתנו לאחר ואותו אחר נתנו לשואל ולהכי מותר שכבר הו"ל שהשאל מרשותו כשנתנה לאחר אבל היכא דאמר ליה ככרי עליך ולא

נתנה לו על ידי אחר הו"ל ולא יאלת מרשותו קודם לכן אסור. ולא דמי להיכא דאניגנזה מיניה משום דהיכא דאניגנזה מיניה הו"ל ושלל מדעתו דבעל הככר יאל מרשותו כעודה צידו דמי ואסור אבל היכא שנתנה לו במתנה על ידי אחר יאלת מרשותו מדעתו: ולא קמתי שנתנה לו. דמשמע שהוא עצמו נתנו לו: יש מעילה בקומנות. היכא דאמר קונס כבר זה ואלכו מי הו כהקדש מעליא דיש זו מעילה ומתנו או לא: [אפיסוה מקום] שנוטלין עליה שר. ומודר היינו דאמר קונס ומדמי ליה להקדש: קונס כבר זה הקדש. שאמר בלשון הקדש ובלשון קונס והוא דאין נמי לא אמרה אלא בלשון קונס: בין הוא בין חזירו מעל. שהרי הקדשה סתם אכילי עמלא: לפיכך. הו"ל יש זה מעילה יש זה פדיון ויאלת לחולין דהוי כשאר הקדש: אמר זה עלי הקדש. כיון דאמר עלי עליה ידידיה שויה הקדש והוא מעל אם אכל חייב לשלומי: חזירו לא מעל. דלא אכרה אלא על עצמו ובני חזירו הוי בחולין. לפיכך אין לה פדיון. שהוא עצמו אין יכול לפדותה לעולם שהרי אחר עלי ולא על אחר ואחר אין יכול למעול בה: בין כך ובין כך. בין אחר סתם בין אחר עלי לא מעל בין הוא ובין חזירו אף על פי שאמר הקדש כיון דאמר נמי קונס שאין מעילה בקומנות: מי מעל. אליבא דמאן דאמר יש מעילה בקומנות קבעי: הו"ל לא אסיורא עליה. דנותן: הפירא נישא לי דסיפא לי איסורא לא צעיתי. כלומר צמתות היתר קבלתיה ממך ולא צמתות איסור: וכסבור של חולין הו"ל אע"פ. הכי נמי אף זה המקבל אע"פ שצבור זה המקבל שהיתר הוא כי אכלה מעל: מתני'

איסיציה וכו' השאיני פרסך הקנויה. פרה המונחת צפניהם: קונס פרה שאני קנוי עליך. קונס עליך פרתי זו אם אני קניתי אלא פרה זו או שאסר עלי כל נכסיו אם יש לו פרה אלא זו: בחייו אסור. אם נתנא שיש לו פרה אחרת או קורדוס אחר: מה או שנתנה לו במתנה

הרי זה מותר. משום דכי מת או שנתנה לו במתנה לא פרתו ולא קרדומו ולא נכסיו הן. וקס"ד שהמדיר נתן למודר ואפ"ה שרי וקשיא לרצא דאסר: שנתנה לו על ידי אחר. שנתנו מדיר לאניש דעלמא ואח"כ נתנו זה למודר: דיקא נמי דקמתי שניתנו לו. כלומר שכן היתה קבלה צידם לקרות נתנו צמירק אף על פי ש' שאין צמיתיה שום הפרס: ולענין הלכה קיימא לן אע"ג דהציה ניהליה במתנה אסור דהכי פשט ליה רצא ואסיקנא דיקא נמי דקמתי כו'. וכתב הרשב"א ז"ל דמי הכי דיהבה במתנה אסור ה"ה אם לקחו מודר ממנו דמד טעמא הוא: יש מעילה בקומנות. האוסר דבר עליו צקונס והנה ממנו מי מתיב מעילה או לא מי אמרינן דנשאו קכרין ותיב עליו אשם מעילה כנהנה מן הקדשים: ספול הגהה להקדש למימלא כהקדש. דאי לא דמי קונמות להקדש הוה ליה למימר וליך הגהה לים המלח כדקמתי ככל דוכתב' אלא משום דצקונמות יש בהן מעילה כהקדש כיון דכהקדש עסיק נתנא תפול הגהה להקדש: קונס כבר זה ו הקדש. שאסרה צקונס לכל כהקדש שהוא אסור לכל אדם: אכלה בין הוא בין חזירו מעל. דיש מעילה בקומנות: לפיכך יש לה פדיון. דכיון דמתסר אכילי עמלא כהקדש תפיס פדיונו: כבר זה עלי הקדש אכלה הוא מעל. דהכי דלא מתסרה אלא עליה כי מתהני יהו מינה מעל: חזירו לא מעל לפיכך אין לה פדיון. דכיון דחזירו לא מעל לא אלים כהקדש למתפס פדיוניה: והכ"א בין כך ובין כך לא מעל לפי שאין מעילה בקומנות. בין צקונס כללי שאסר לכל בין צקונס פרטי: ולענין הלכה ק"ל כר"מ דיש מעילה בקומנות דהא רב נחמן פשיט ליה לרצא ממתמיצין שיש מעילה וצפ' שבעות שמים צמרא (שבעות כב.) נמי מפסיקין דר"מ לרבנן הלכך ק"ל דיש מעילה. וקיי"ל נמי דקונס כללי יש לו פדיון. ומסתפקא לי מאן דמעל בקומנות אי מישתרי הואו קונס לצתר דמעיל כהקדש שזאל לחולין ע"י מעילה: ככרי עליך ונתנה לו במתנה מי מעל. כלומר מי מעל צמתייה זו דכיון דיש מעילה כי היכי דאמר כהקדש (א) דנעל אכן או קורה של הקדש מעל אע"פ שלא הו"ל הכא נמי מכיון שזכה בה שייכא מעילה שיאלת מרשות אסור ונכנסה לרשות מקבל: למעול נוסף הא לא אסרה עליה. ומכאן תשובה להרמב"ם ז"ל שכתב (בפרק) המדיר את חזירו והאכילו לוקה משום לא יחל דברו כמו שכתבתי למעלה צפ' ואלו מותרים: למעול מקבל יחל דאמר הפירא צעניא איסורא לא צעניא. שאילו היה יודע שהוא של אסור לא היה רוצה לזכות בה ונתנא זכיה בטעות ואינו זכיה. ואע"ג דצמוציא מרשות הקדש אפשר דאפי' בטעות מעל שאני הכא שהוא לא הו"ל הכא אלא חזירו הו"ל וזה לא עשה אלא שקבלה: אמר ליה מקבל מעל לכשוזיא. כלומר מהשתא אין אחד מהם מועל מהך טעמי דאמרת אלא מיהו לכשוזיא מעל. נהי דגבי זכיה אמרינן דזכיה בטעות היא לכשוזיא לא אמרינן הכי מידי דהוה אכל מו"ל מעות הקדש לחולין: ירושלמי (א) גדר מן הככר מנהו לחתם זו את ידי ולא איפשיטא: מתני'

נכנסים: הוא בעל והבדיו לא בעל לפיכך אין לו פדיון והב"א בין כך ובין כך לא קאי לרישא אלא קאי לסיפא דבעי למימר בין הוא בין חזירו לא מעל וקשה לישאל דבין כך ובין כך משמע דקאי לכולה מלתא דר"מ ועוד משמע דאפילו לר"מ דיש זו מעילה מכל מקום אין לו פדיון וקשה בפרק האשה רצה וימות דף פה. משמע האי יש זו מעילה משום דבדיו לפדותו אלמא משמע דיש זו פריה בקומנות וע"ק ברישא קאמר כבר זה הקדש מעל מאי קמשמע לן שפיטא דהקדש גמור יש זו פדיון ומעילה לכו"ל לפישי דרישא לא מיירי בהקדש ממש אלא צקונס בלשון הקדש שאסר הככר לכל כמו הקדש ולכן יש זו מעילה בין שנתפס כיון שנתפס קונס אסור לכל כמו הקדש. והכנסים אמרינן בין כך ובין כך כו' קאי אפילו לרישא משום דאין מעילה בשום קומנות ויון שאמר הקדש בלשון קומנות אין מועלין:

א ב מו"י פ"ה מהל' מדרס הלכה ד סמג לארין רמב טו"ש ע"ד סמג רמב טו"ש ע"ד: ג מו"י פ"ד מהלכות מעילה הלכה ט: יא ד מו"י שם הלכה י: יב ה מו"י שם פ"ו הלכה יא:

גליון הש"ס

בהר"ן ד"ה פת וכו' וק' לר"ב דאמר. ק"ל הא רצא פשט רק מכה היתנה דלדלו ככרי עליך לאסוקי מאו ודפרי הר"ן לעיל וזה שיך בככר דסתם הגהה ככר רק לאפריה ומי"ש הר"ש אכל הכא צפרה ובקורדוס ל"ש הוכחה זו דנא לאפוקי צדור שהפריה של אסור להשאילו ליהנות ממנה אם כן י"ל דרצא מודה בזה דמותר בטמן צמתייה ויש: בהר"ן ד"ה דיקא נמי וכו' שאין בבתיבה שום וכו' ויואל בזה מצותות צ"ע:

חוספות

קונס פרה שיש לי שאני הגהה לך נכסי עליך אם יש לי פרה אלא זו. שני מדרס הו וכו' קאמר שאומר לו קונס פרה שיש לי שזאל ליהנות לך ממנה בלי שאין לי פרה אחרת ואם יש לי הלא קונס עליך או שאמר בלשון הו נכסי עליך קונס אם יש לי פרה אלא זו שאני עושה בה מלתמי ונתנא שיש לו פרה אחרת ועמה נאסרה הפרה והכנסים עליו וגי קונס נמי ה"פ דפירשתי: בת או שנתנה לו ובמתנה מותרת. מת דמו' לא מקיחו פרה וקדושו של וקן שנתנה לו במתה מותרת וקס"ד שנתנה המדיר למודר ומשי שניתנה לו על ידי אחר לפירוש שני דלעיל ויאל דפריך ממנה לו במתנה דאפריה ואקרדוס ע"כ אחר ע"כ אכל לפי ראשון דלעיל דייק מעליך קשה מאי פריך ממנה לו פרה וקרדוס הא לא אחר עליך דלפי פירוש ראשון גרס שניתנו לשון צידם וקאי נמי אכנסים ודוחק הוא שבעל הספרים גרסי שניתן לשון יחיד דמשמע דקאי דוקא אפרה ואקרדוס לכו"ל כפירוש גופה אפתי היא גופה תקשה לך אמאי לא נתנא שניתנו משום נכסיה הלא מיירי משנה גם מנכסיה וי"ל מ"מ לא נתנא לאשמועינן לאשירותא דפרה וקדושו שיהו עיקר יושאל ממנו היה עיקר הס דמתסר נמי צנדר

